

se tam mluví, byly vystaveny platně, že měly podstatné náležitosti, jichž vyžadoval směnečný řád z roku 1850, který byl v platnosti, když byly vystaveny. V § 107 (4) nového směnečného zákona jest ovšem řeč také o »právu směnečném«, ale tomuto výrazu nelze rozuměti tak, jak tomu chce dovolatel, jakoby šlo o objektivní právní normy, upravující podstatné náležitosti směnky, nýbrž slovy těmi označuje tu zákon jen subjektivní majetkové právo, plynoucí ze směnky platně vystavené. To plyne jasně zejména z dalších slov odstavce (4) § 107, jednajících o zachování a o ztrátě práva směnečného, a kromě toho i z toho, že nový zákon směnečný užívá i na mnohých jiných místech téhož výrazu »směnečné právo« k označení majetkového práva ze směnky — jako protějšku směnečného závazku. (Tak na př. v §§ 21 (3), 29 (2), 37 (2), 38 (1), 39 (2), 40, 65, 89 (1), 93 a 106 (2). Ustanovení § 3 čís. 7 nového směnečného zákona, jehož se dovolává žalobce, nepůsobí nazpět a jest tudíž posuzovati podstatné náležitosti žalobní směnky výhradně podle předpisu čl. 4 čís. 8 směn. řádu z r. 1850, platného v době jejího vystavení. Ježto ve směnce té proti ustanovení čl. 4 čís. 8 směn. řádu z r. 1850 není udáno jen jediné místo platební, byla uznána oběma nižšími soudy za neplatnou již od počátku a s tím souhlasí i nejvyšší soud, poukazuje pro stručnost na důvody svých rozhodnutí čís. 6803 a 7244 sb. n. s., na nichž trvá. Otázkou, zda-li žalobní směnka nabyla později povahy směnky na viděnou, není třeba vůbec se obírat, neboť, byla-li směnka již od počátku neplatná nemohla nabýti později platnosti tím, že byla indosována po uplynutí lhůty protestní, aniž byl učiněn protest. K vývodům dovolání, že ani směnečný řád z roku 1850 nikde neustanovil, že směnka, obsahující více směnečných adres bez udání zvláštního místa platebního, jest neplatnou, stačí podotknouti že podle čl. 7 směn. řádu z roku 1850 nevzniká směnečný závazek z listiny, které se nedostává některé z podstatných náležitostí směnečných, a že prohlášení na takové listině (zejména také indosament a akcept) nemají směnečně-právní platnosti. Nižší soudové posoudili tedy věc správně po stránce právní, zrušivše pro neplatnost žalobní směnky směnečný příkaz platební.

Čís. 8464.

Zavázal-li se nájemník nedávati byt ani jeho část bez svolení majitele domu do podnájmu a nepřijímatí osoby do bytu pod jakýmkoliv titulem a formou ať úplatně ať bezplatně, jest pronajímatel oprávněn domáhati se na nájemci, přijavším do bytu zetě, by zetě z bytu odstranil.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1928, Rv I 1675/28.)

Najímaje od žalobce byt podrobil se žalovaný závazku, obsaženému v domovním řádu, nedávati byt ani jeho část bez svolení majitele domu do podnájmu a nepřijímatí osoby do bytu pod jakýmkoliv titulem a formou ať úplatně ať bezplatně. Ježto žalovaný přijal bez svolení žalobce

do bytu svého zetě Jana L-a, domáhal se na něm pronajímatel žalobou, by byl žalovaný uznán povinným odstraniti Jana L-a z bytu. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Prvý soud míní, že by bylo protiprávním, odporujícím povaze nájemní smlouvy i skutečné vůli stran, kdyby se závazek žalovaného, obsažený v domovním řádu, měl vykládati tak, že se tím žalovaný zavázal nepřijímati ani své nejbližší příbuzné do bytu v případě potřeby, a že se proto žalovaný neprohřešil proti závazku, přijav po sňatku dcery, která s ním po léta bydlela ve společné domácnosti, za nynější bytové krise do své domácnosti i zetě. Tomuto názoru prvního soudu však nelze přisvědčiti. Odvolací soud zjišťuje na základě domovního řádu, že se žalovaný podle odstavce IV. zavázal nedávati byt ani jeho část bez svolení majitele domu do podnájmu a nepřijímati osoby do bytu pod jakýmkoliv titulem a formou ať úplatně ať bezplatně. Podle zásady poctivého styku (§ 914 obč. zák.) nelze vyložit tento závazek jinak, než že strany měly jím na mysli, že žalovaný není oprávněn přijmouti do bytu nikoho, kdo není členem jeho rodiny. Rodinu jest tu rozuměti v užším slova smyslu, t. j. hlavu rodiny, otce, jeho manželku a jich bezprostřední potomky, kteří jsou podrobeni ochraně a moci rodičů a to jen potud, pokud jsou jí podrobeni (§§ 91, 147 a 1032 obč. zák.) — nikoliv však zetě, který, pojav dceru hlavy rodiny za choť, zakládá novou rodinu. Při smlouvě nájemní má nájemník kromě jiných povinností povinnost užívatí věci najaté smluveným způsobem (§ 1098 obč. zák.). Vzal-li tedy žalovaný proti převzatému závazku do bytu svého zetě, který není členem jeho rodiny, má strana žalující právo žádati, by se žalovaný zdržel vadného užívání věci najaté, pokud se týče, by věci najaté řádně užíval smluveným způsobem, takže žalobní žádost, by bylo uznáno právem, že žalovaný je povinen ze svého bytu neprávem tam přijatého zetě Jana L-a odstraniti, jest odůvodněnou.

N e j v ý š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud vyložil, použiv všeobecného vykládacího pravidla § 914 obč. zák. správně obsah domovního řádu, a stačí vzhledem k vývodům dovolacím dodatí toto: Dovolatel vytýká, že se výklad odvolacího soudu přiči tomu, čeho jest dbáti v bezelstném styku na poli právním. Avšak zde jest doslov domovního řádu tak jasný, že netřeba k vy-pátrání pravé vůle stran ani sáhati k vzdálenějším pomůckám pro výklad smyslu oné smluvní podmínky. Ostatně se zásadou bezelstného právního styku by se nesrovnávalo, kdyby někdo, najímaje byt pro sebe a svou rodinu, počítal i s tím, že ho bude užívatí i s rodinami svých dětí, až tyto dospějí a založí si svou rodinu. Naprosto bezdůvodnou jest výtku, že se výklad tento přiči zákonné povaze smlouvy nájemní. Konečně jest pro věc nezávažno, jak bývalý nejvyšší soud ve Vídni rozhodoval o tom, koho při služebnosti bytu, — o což v tomto případě nejde, — si smí k sobě bráti ten, pro koho jest tato služebnost zřízena.

Že zetě nelze na roveň stavěti služce, kterou si vezme nájemník, netřeba blíže odůvodňovati.

Čís. 8465.

K poplatkům (jiným veřejným dávkám) ve smyslu § 52 úp. řádu patří i poplatky za používání státního telefonu.

(Rozh. ze dne 15. listopadu 1928, Rv II 76/28.)

Finanční prokuratura přihlásila jménem státu k úpadku montánní a průmyslové společnosti pohledávku na nezaplacených telefonních poplatcích a žádala, by této pohledávce bylo přiznáno pořadí II. třídy. Žádané pořadí bylo popřeno správcem úpadkové podstaty a státu uložena lhůta k podání žaloby. V žalobě domáhal se pak stát, by přihlášené pohledávce bylo přiznáno pořadí II. třídy. Procesní soud první stolice žalobu zamítl. Důvody: Vzhledem k tomu, že podle § 52 konk. ř. patří do II. třídy konkursních pohledávek daně, poplatky a jiné veřejné dávky, pokud nedospěly dříve než 3 roky před vyhlášením úpadku, a že zákonem ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n. byl telefonním poplatkům přiřknut ráz poplatků veřejnoprávních, žádá strana žalující, aby bylo pohledávce přiznáno pořadí II. třídy. Strana žalovaná tvrdí naproti tomu, že telefonní poplatky nejsou veřejnou dávkou a že vzhledem k tomu náležejí do III. třídy úpadkových věřitelů a navrhuje proto zamítnutí žalobní žádosti. Podle § 52 konk. ř. náležejí do II. třídy úpadkových pohledávek daně, odbytné, berní pachtovné, poplatky, cla, příspěvky k pensijnímu a sociálnímu pojištění a jiné veřejné dávky, pokud nedospěly dříve, než tři léta před vyhlášením úpadku, to jest dávky vybírané ke krytí nákladů spojených s veřejnoprávními úkoly korporací veřejného práva (státu, země, župy, okresů, obce), nikoliv také poplatky, které korporace tyto vybírají jako majitelé podniků hospodářských (poplatky za dodávku vody, plynu, elektřiny, dopravné na drahách veřejnoprávními korporacemi provozovaných). Telefonní poplatky jsou podle své povahy odměnou za používání státního telefonu, státního hospodářského podniku. Nájem telefonu děje se dobrovolnou úmluvou mezi stranou a poštovním erárem. Z toho plyne, že telefonní poplatky nelze podřaditi pod veřejné poplatky, pokud se týče dávky ve smyslu § 52 konk. ř. (rozh. býv. nejv. soudu ze dne 9. února 1915, Rv VI 29/15, rep. nálezů čís. 251 úř. sb. čís. 1624). Řečená vnitřní povaha telefonních poplatků, která jest podle názoru soudu jediné rozhodná pro řešení sporné otázky, nebyla nijak změněna ustanoveními zákona ze dne 23. března 1923, čís. 60 sb. z. a n., že zřizování, udržování a provozování telegrafů (telefonů) na území Československé republiky jest výhradním právem státu (§ 1), že min. pošt a telegrafů spravuje věci telegrafní (telefonní), zejména stanoví poplatky za používání telegrafů (telefonů), (§ 6), že příslušnost řádných soudů ohledně poplatků jest vyloučena (§ 13, odst. 2) a že telefonní